

КАРАР

от 06.08.2019г

РЕШЕНИЕ

№39-14

Татарстан Республикасы «Актаныш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе турындагы Нигезләмә хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Актаныш муниципаль районы Контроль-хисап палатасының тышкы муниципаль финанс тикшерүе өлкәсендәге эшчәнлегенең нәтижәлелеген тәэмин итү максатларында, Актаныш муниципаль районы Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Татарстан Республикасы «Актаныш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе турындагы Нигезләмәне яңа редакцияда, өлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы «Актаныш муниципаль районы Контроль-хисап палатасы» муниципаль казна учреждениесе турындагы нигезләмәне законнарда билгеләнгән тәртиптә теркәгәндә гариза бирүче буларак вәкаләтле вәкил итеп, Актаныш муниципаль районы Контроль-хисап палатасы рәисе (М.М. Яинова) билгеләргә.

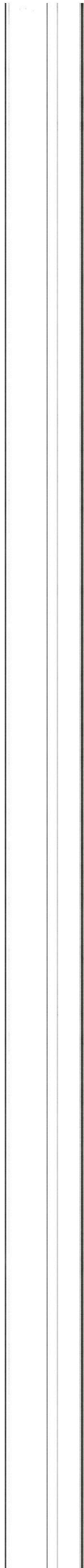
3. Актаныш муниципаль районы Советының 2011 елның 16 декабрдә кабул ителгән 11-03 санлы «Актаныш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне раслау турында» карарын үз көчен югалткан дип танырга (2014 елның 17 июлендәге 39-03 санлы, 2017 елның 21 июлендәге 16-11 номерлы үзгәрешләре белән).

3. Өлеге карарны Актаныш муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында веб-адрес буенча <http://aktanysh.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасы Хокукый мәгълүматның рәсми порталында веб-адрес буенча <http://pravo.tatarstan.ru> Интернетның мәгълүмати-телекоммуникацион челтәрендә игълан итәргә.

4. Өлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны район башлыгы урынбасарына йөкләргә.

Совет Рәисе

Э. Н. Фәттахов

Расланган

Актаныш муниципаль районы Советы
"6 " август, 2019 ел. №39-14
карары белән
Актаныш муниципаль Районы Советы
рәисе

Э.Н. Фәттахов

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ "АКТАНЫШ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КОНТРОЛЬ-ХИСАП ПАЛАТАСЫ" МУНИЦИПАЛЬ КАЗНА УЧРЕЖДЕНИЕСЕ
ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ**
(Яңа редакция)

Актаныш авылы
2019 ел

1. Актаныш муниципаль районының Контроль-хисап палатасы (алга таба – Контроль-хисап палатасы) тышкы муниципаль финанс тикшерүенең даими эшләүче органы булып тора, Актаныш муниципаль районы Советы тарафыннан төзелә һәм аңа хисап бирә.
2. Контроль-хисап палатасы оештыру һәм функциональ бәйсезлеккә ия һәм үз эшчәнлеген мөстәкыйль алып бара.
3. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә туктатылып торыла алмый, шул исәптән Актаныш муниципаль районы Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылу сәбәпләре дә.
4. Контроль-хисап палатасы җирле үзидарә органы булып тора, юридик зат хокукына ия, үзенең исеме һәм Актаныш муниципаль районы гербы төшерелгән герблы мөһергә һәм бланкларга ия.
5. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлегенә мәсьәләләргә буенча хокук инициативасы хокукына ия.
6. Контроль-хисап палатасының урнашу урыны – Татарстан Республикасы, Актаныш районы, Актаныш авылы, Ленин пр., 17 нче офис 15.

2 статья. Контроль- хисап палатасы эшчәнлегенә хокукый нигезләре.

Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Россия Федерациясе субъекты законнары һәм башка норматив хокукый актлары, «Актаныш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Уставы, әлегә Нигезләмә һәм Актаныш муниципаль районының башка муниципаль хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3 статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә принциплары

Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә Законлылык, объективлык, нәтиҗәлелек, бәйсезлек һәм хәбәрдарлык принципларына нигезләнә.

4 статья. Контроль-хисап палатасы составы

1. Контроль-хисап палатасы Контроль-хисап палатасы рәисе һәм аппаратыннан тора.
2. Контроль-хисап палатасы рәисе муниципаль вазифаны били.
3. Контроль-хисап палатасы Рәисенә вәкаләтләре срогы алты ел тәшкил итә.
4. Контроль-хисап палатасы аппараты составына инспекторлар керә. Контроль-хисап палатасы инспекторларына тышкы муниципаль финанс контролен оештыру һәм турыдан-туры үткөрү буенча бурычлар йөкләнә.
5. Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләренә хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы "Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенә гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон, Муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъекты законнары, хезмәт законнары, әлегә Нигезләмә, Контроль-хисап палатасы регламенты белән билгеләнә.
6. Контроль-хисап палатасының штат саны Актаныш муниципаль районы Советы тарафыннан контроль-хисап палатасы Рәисе тәкъдиме белән билгеләнә.
7. Контроль-хисап палатасының структурасы һәм штат расписаниесе Контроль-хисап палатасына йөкләнгән вәкаләтләрдән чыгып, Контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан раслана.

5 статья. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына билгеләп кую тәртібе

1. Контроль-хисап палатасы Рәисе Актаныш муниципаль районының вәкилләкле органы тарафыннан билгеләнә.

2. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар турында тәкъдимнәр Актаныш муниципаль район Советына кертелә:

1) Актаныш муниципаль район Советы рәисе;

2) Актаныш муниципаль район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бер өлешә;

3) Актаныш муниципаль районы башлыгы;

3. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатуралар, Контроль-хисап палатасы Рәисенә вәкәләтләре төмамланганчы ике айдан да соңга калмыйча, Актаныш муниципаль районы Советына тапшырыла.

4. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына кандидатураларны карау тәртибе Актаныш муниципаль районы Советы Регламенты белән билгеләнә.

6 статья. Вазыйфага кандидатурага таләпләр Контроль-хисап палатасы рәисе

1. Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына дәүләт, муниципаль идарә, дәүләт, муниципаль контроль (аудит), икътисад, финанс, юриспруденция өлкәсендә биш елдан да ким булмаган югары белемле һәм эш тәҗрибәсе булган Россия Федерациясе гражданы билгеләнә;

2. Россия Федерациясе гражданы Контроль-хисап палатасы рәисе вазыйфасына түбәндәге очракларда билгеләнә алмый :

1) аның хөкем ителмәгән яисә сүнмәгән хөкем ителгәнлегә булу;

2) аны законлы көченә кәргән суд карары белән эшкә яраксыз яисә чикле эшкә сәләтсез дип тану;

3) дәүләт һәм федераль закон белән саклана торган бүтән серне тәшкит иткән мәгълүматка рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждән дөгъва итә торган вазыйфаларны үтәү мондый белешмәләргә куллануга бәйлә булса;

4) Россия Федерациясе граждәнлыгыннан чыгу яисә чит ил граждәнлыгын алу йә яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе граждәнның чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу.

3. Контроль-хисап палатасы Рәисе Актаныш муниципаль районы Советы Рәисе, Актаныш муниципаль районы башлыгы, муниципаль район Башкарма комитеты житәкчесе, Актаныш муниципаль районы территориясендә урнашкан суд һәм хокук саклау органнары житәкчеләре белән якын туганлык яки үзлектә (ата-аналар, тормыш иптәшләре, балалары, абыйлары, апалары, сеңелләре, эти-эниләре, балалары) тора алмый.

4. Контроль-хисап палатасы рәисе укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгильләнгән алмый. Шул ук вакытта укыту, фәнни һәм бүтән төр ижади эшчәнлек өчен түләү, әгәр башкасы россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә россия Федерациясе законнарында каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил граждәннары һәм граждәнлыгы булмаган затлар акчаларына финансланырга тиеш түгел.

5. Контроль-хисап палатасы Рәисе, шулай ук күрсәтелгән вазыйфаларны биләүгә дөгъва кылучы затлар, шулай ук үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъекты норматив

7 статья. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары статусы гарантияләре

1. Контроль-хисап палатасы рәисе һәм инспекторлары контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары булып торалар.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына аларның вазыйфаи вәкаләтләрен башкаруына комачаулау яки алар кабул иткән карарларга тәэсир итү, шулай ук Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына карата көчлөү гамәлләре, мыскыл итү, яла ягу яки аларның эшчәнлегенә турында белә торып ялган мәгълүмат тарату Россия Федерациясе законнарында һәм (яисә) Россия Федерациясе субъекты законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

3. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары судьяларны, хокук саклау һәм контрольлек итүче органнарның вазыйфаи затларын һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукий актларына ярашлы рәвештә дәүләт яклавына тиеш.

4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары һөнәри бәйсезлек гарантияләренә ия.

5. Контроль-хисап палатасы Рәисе Актаныш муниципаль районы Советы карары нигезендә вакытыннан алда вазифаларынан азат ителә:

1) аларга карата судның гаеплөү карарының законлы көченә керүе;
2) аларны суд карары белән законлы көченә керткән эшкә сәләтсез яисә чикләнгән эшкә сәләтсез дип тану;

3) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу яисә чит ил гражданлыгы алу йә яшәүгә рөхсәт яисә Россия Федерациясе гражданының чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документ алу;

4) отставка турында язма гариза бирү;

5) үзләренә йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләргә гамәлгә ашырганда яки вазыйфаи вәкаләтләрдән явызларча файдаланганда Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозу сәбәпле, Актаныш муниципаль районы Советы депутатларының билгеләнгән санынан күпчелегә вакытыннан алда азат итү турындагы карар өчен тавыш бирсә;

6) федераль закон нигезендә муниципаль берәмлекнең норматив хокукий акты белән билгеләнгән, вазыйфасында булуның иң чик яшенә житү;

7) әлеге Нигезләмәнең 6 статьясындагы 2-3 өлешләрендә каралган хәлләренә ачыклау.

"Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабреннән 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп тору турында" 2012 елның 3 декабреннән 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Аерым категорияләрдәге затларның счетлар (кертәмләр) ачуны һәм аларга ия булуны, Россия Федерациясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акча чаралары яки кыйммәтләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" 2013

елның 7 маеннан 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш.

8 статья. Контроль-хисап палатасы вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы түбәндәге вәкаләтләренә гамәлгә ашыра:

1) Актаныш муниципаль районы бюджеты үтәлешен контрольдә тоту;

бюджет үтәлеше барышында Россия Федерациясе бюджет законнарының һәм бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы башка норматив хокукий актларның үтәлешен тикшереп тору;

бюджет акчалары баш администраторларының бюджет хисапчылыгын, бюджет үтәлеше турында кварталлык һәм еллык хисапларны төзү һәм тапшыру буенча норматив таләпләргә туры килү-килмәүне тикшереп тору;

"Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренң контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенң гомуми принциплары турында" 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль;

2) Актаныш муниципаль районы бюджеты проектларына экспертиза;

3) Актаныш муниципаль районы бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тышкы тикшерү;

4) Актаныш муниципаль районы бюджеты чараларын, шулай ук Россия Федерациясе законнарында каралган башка чыганақлардан Актаныш муниципаль районы бюджеты тарафыннан алына торган акчаларны законлылыкка, нәтижәләгәнә (нәтижәләгәнә һәм экономчылыгына) контрольлек итүне оештыру һәм тормышка ашыру.;

5) Актаныш муниципаль районы милкендә булган милек белән идарә итү һәм аның белән идарә итү буенча билгеләнгән тәртипнең үтәлешен, шул исәптән интеллектуаль эшчәнлек нәтижәләре һәм Актаныш муниципаль районы карамагындагы индивидуальләштерү чаралары сакланышын контрольдә тоту;

6) Актаныш муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына салым һәм башка ташламалар һәм өстенлекләр, бюджет кредитлары бирүнең нәтижәләгән бәяләү, шулай ук муниципаль гарантияләр һәм жавапчылыкны йөкләү законлылыгын бәяләү яки юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр тарафыннан Актаныш муниципаль районы бюджеты һәм Актаныш муниципаль районы милкендәге мөлкәт хисабына башкарыла торган килешүләр буенча башка ысуллар белән йөкләмәләренә үтәүне тәэмин итү.;

7) Актаныш муниципаль районының чыгым йөкләмәләренә, шулай ук муниципаль программаларга кагылышлы өлешендә муниципаль хокукий актлар проектларына финанс-икътисадый экспертиза ясау (финанс-икътисадый нигезләмәләренң нигезләгән дә кертеп) ;

8) Актаныш муниципаль районында бюджет процессын анализлау һәм аны камилләштерүгә юнәлдерелгән тәкъдимнәр әзерләү;

9) Актаныш муниципаль районы бюджетының үтәлеше, үткәрелгән тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижәләре турында мәгълүмат әзерләү һәм мондый мәгълүматны Актаныш муниципаль районы Советына һәм Актаныш муниципаль районы башлыгына тапшыру;

10) Актаныш муниципаль районы составына кергән жирлекләр бюджетларына кергән Актаныш муниципаль районы бюджеты акчаларын куллануның законлылыгына, нәтижәләгәнә (нәтижәләгәнә һәм экономчылыгына) контроль;

11) муниципаль район Советы тарафыннан авыл жирлекләре Советлары белән төзелгән килешүләр нигезендә Актаныш муниципаль районы составына керүче жирлекләрдә тышкы муниципаль финанс тикшерүе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру;

12) Актаныш муниципаль районы бюджеты проекты нигезендә чираттагы финанс елында финансланырга планлаштырылган чыгым йөкләмәләре һәм чыгым йөкләмәләре

тормышка ашыру барышын һәм нәтижәләрен контрольдә тоту;

14) Актаныш муниципаль районы бюджеты үтөлеше мониторингы;

15) Актаныш муниципаль районында социаль-икътисадый ситуациягә анализ;

16) Актаныш муниципаль районы башкарма органнарында эчке финанс тикшерүен оештыруга булышлык күрсәтү;

17) коррупциягә каршы торуға юнәлтелгән чараларда вәкаләтләр чикләрендә катнашу.;

18) тышкы муниципаль финанс тикшерүе өлкәсендә федераль законнарда, Россия Федерациясе субъекты законнарында, Актаныш муниципаль район Советы уставында һәм норматив хокукый актларында билгеләнгән башка вәкаләтләр.;

19) сатып алулар өлкәсендә аудит.

2. Муниципаль финанс тикшерүе объектлары булып (алга таба - контроль объектлары) санала:

бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр, алучылар), бюджет керемнәренәң Баш администраторлары (администраторлары), бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (администраторлары) ;

бюджетара трансфертлар бирелгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) һәм алучылар Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетыннан бирелгән бюджетара трансфертлар, бюджет кредитларын бирү максатларын һәм шартларын үтәү өлешендә алар тарафыннан финанс органнары (бюджетара трансфертлар бирелгән баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) һәм аларны алучылар;

муниципаль учреждениеләр;

муниципаль унитар предприятиеләр;

дәүләт корпорацияләре һәм дәүләт компанияләре;

устав (жыелма) капиталларында хужалык ширкәтләре һәм жәмгыятьләре катнашында, шулай ук устав (жыелма) капиталларында мондый ширкәтләр һәм жәмгыятьләренәң өлеше (өлеше) булган коммерция оешмалары;

муниципаль учреждениеләр, муниципаль унитар предприятиеләр, дәүләт корпорацияләре һәм дәүләт компанияләренән, хужалык ширкәтләренән һәм жәмгыятьләрдән тыш, аларның устав (туплау) капиталларында ачык-хокукый оешмалары катнашында, шулай ук устав (туплау) капиталларында мондый ширкәтләр һәм жәмгыятьләр өлеше (кертәме) булган коммерция оешмаларыннан тыш), хосусый эшмәкәрләр, физик затлар, Актаныш муниципаль районы бюджетыннан акча бирү турындагы шартнамәләренәң (киләшүләренәң) шартларын үтәү өлешендә;

бюджеттан тыш дәүләт фондлары белән идарә итү органнары;

мәжбүри медицина иминиятен финанс белән тәэмин итү турындагы шартнамәләр буенча бюджеттан тыш дәүләт фондлары бюджетларыннан акча алучы юридик затлар;

бюджет средстволары белән аерым операцияләр ясаучы кредит оешмалары, алар тарафыннан Актаныш муниципаль районы бюджетыннан акча бирү турында килешүләр (киләшүләр) шартларын үтәү өлешендә.

3. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе органнары тарафыннан тышкы муниципаль финанс контроле буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашырганда:

- тикшерүләр, ревизияләр, тикшерүләр үткәрелә;

- контроль объектларына актлар, бөяләмәләр, күрсәтмәләр һәм (яки) күрсәтмәләр жиберелә;

- әлеге Нигезләмә нигезендә вәкаләтле органнарға һәм вазыйфаи затларға Россия Федерациясе бюджет законнарының башка актларына туры китереп әлеге Нигезләмәдә

каралган бюджет чараларын куллану турында карарлар кабул итэргэ, мәжбүр итүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр кабул итэргә жибәрелә;

- административ хокук бозулар турында законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

4. Контроль объектларына (бюджет процессында, бюджет һәм автоном учреждениеләрдә, дәүләт (муниципаль) унитар предприятиеләрендә, дәүләт корпорацияләрендә һәм дәүләт компанияләрендә, хужалык ширкәтләрендә һәм жәмгыятьләрендә аларның устав (жыелма) капиталларында өләше (өләше) булган коммерция оешмаларында катнашудан тыш), бюджет акчаларын бирү шартларын үтәү өләшендә генә гамәлгә ашырыла.

5. Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетына бирелгән бюджетара трансфертларны һәм бюджет кредитларын куллануны контрольдә тотат. Мондый контроль шулай ук бюджетара трансфертлар бирелгән бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (бүлүчеләргә) һәм алуучыларга карата башкарыла.

9 статья. Тышкы муниципаль финанс тикшерүенең тикшерү-хисап органнары тарафыннан гамәлгә ашыру формалары

1. Тышкы муниципаль финанс контроле Контроль-хисап палатасы тарафыннан тикшерү яки эксперт-аналитик чаралар рәвешендә гамәлгә ашырыла.

2. Контроль чара үткәргәндә Контроль-хисап палатасы тиешле акт (актлар) төзи, ул тикшерелүче органнар һәм оешмалар житәкчеләре игътибарына житкерелә. Акт (актлар) нигезендә контроль-хисап палатасы тарафыннан хисап төзелә.

3. Эксперт-аналитик чара үткәргәндә Контроль-хисап палатасы хисап яки бәяләмә төзи.

9.1 статья. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысуллары.

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру ысуллары булып операцияләргә тикшерү, ревизия, тикшерү, санкцияләү тора.

2. Тикшерү астында, әлеге Нигезләмә максатларында, аерым финанс һәм хужалык операцияләренең законлылыгын, бюджет (бухгалтерия) исәбенең һәм контроль объектының билгеле бер чор өчен эшчәнлегенә карата бюджет (бухгалтерия) хисаплылыгының дәрәсләгән документаль һәм фактта өйрәнү буенча контроль гамәлләр башкару күздә тотыла.

Ревизия астында әлеге Нигезләмә максатларында тикшерү объекты эшчәнлеген комплекслы тикшерү күздә тотыла, ул финанс һәм хужалык операцияләренең барлык жыелмасының законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, аларның бюджет (бухгалтерлык) хисаплылыгында дәрәс һәм дәрәс чагылышы буенча тикшерү гамәлләр үткөрүдә чагыла.

Тикшерү, ревизия нәтижәләре акт белән рәсмиләштерелә.

3. Тикшерүләр камераль һәм күчмә тикшерүләргә, шул исәптән каршы тикшерүгә бүленә.

Камераль тикшерүләр дигәндә, әлеге Нигезләмә максатларында муниципаль финанс тикшерүе органының урнашу урыны буенча бюджет (бухгалтерия) хисаплылыгы һәм аның сорауы буенча бирелгән башка документлар нигезендә үткөрелә торган тикшерүләр аңлашыла.

Күчмә тикшерүләр астында әлеге Нигезләмә максатларында контроль объектының урнашу урыны буенча үткөрелә торган тикшерүләр аңлашыла, Алар барышында шул

тикшерүләр кысаларында контрольлек объекты эшчәнлегенә бәйлә фактларны билгеләү һәм (яки) раслау максатларында үткәрелә торган тикшерүләр күздә тотыла.

4. Тикшерү барышында әлеге Нигезләмә максатларында контроль объекты эшчәнлегенә билгелә бер өлкәсе торышын анализлау һәм бәяләү күздә тотыла.

Тикшерү нәтижеләре бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

5. Операцияләрне санкцияләү дигәндә, әлеге Нигезләмә максатларында финанс операцияләрен гәмәлгә ашыру максатларында тапшырылган документларны тикшергәннән соң, аларның булуына һәм (яки) аларда күрсәтелгән мәгълүматның Россия Федерациясе Бюджет законнары һәм бюджет-хокук мөнәсәбәтләрен җайга салучы башка норматив хокукый актлар таләпләренә туры килүенә рөхсәт язучы башкару күздә тотыла.

10 статья. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартлары

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гәмәлгә ашырганда контроль-хисап палатасы тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларына таяна.

2. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын эшләү Контроль-хисап палатасы тарафыннан башкарыла:

1) Россия Федерациясе Хисап палатасы һәм (яисә) Татарстан Республикасы тикшерү-хисап палатасы тарафыннан расланган гомуми таләпләр нигезендә җирле үзидарә органнарына, муниципаль учреждениеләргә һәм муниципаль предприятиеләргә карата.

2) башка оешмаларга карата - Федераль законда билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә.

3. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын эзәрләгәндә дәүләт контроле, аудит һәм финанс хисапчылыгы өлкәсендә халыкара стандартлар исәпкә алына.

4. Тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартлары Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына каршы килә алмый.

11 статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген планлаштыру

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген ул мөстәкыйль рөвештә эшләнә һәм раслана торган планнар нигезендә башкара.

2. Контроль-хисап палатасының эш планы планлаштырылган елның 30 декабренә кадәр раслана.

3. Контроль-хисап палатасының эш планнарына Актаныш муниципаль районы Советы йөкләмәләре, Актаныш муниципаль районы башлыгының контроль-хисап палатасына җибәрелгән тәкъдимнәре һәм запрослары мәҗбүри кертеләргә тиеш.

4. Актаныш муниципаль районы советы, Актаныш муниципаль районы башлыгының Контроль-хисап палатасының эш планын үзгәртү буенча тәкъдимнәре Контроль-хисап палатасы тарафыннан 10 көн эчендә карала.

12 статья. Контроль-хисап палатасы регламенты

Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә юнәлешләренә эчтәлегенә, контроль һәм эксперт-аналитик чаралар эзәрләү һәм үткәрү тәртибегенә һәм контроль-хисап палатасының эчкә эшчәнлегенә башка мәсьәләләре контроль-хисап палатасы регламенты белән билгеләнә.

13 статья. Таләпләрне үтәү мәжбүрилегә Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары

1. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының Россия Федерациясе законнарында, муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән үз вазыйфаи вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле таләпләре һәм запрослары җирле үзидарә органнары һәм муниципаль органнар, аларга карата тышкы муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла торган оешмалар (алга таба - тикшерелә торган органнар һәм оешмалар) тарафыннан мәжбүри үтәлгә тиеш.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларының законлы таләпләрен һәм таләпләрен үтәмәү, шулай ук аларга йөкләнгән вазыйфаи вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга комачаулау Россия Федерациясе законнары һәм Россия Федерациясе субъекты законнары белән билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

14 статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру буенча Контроль-хисап палатасы рәисе вәкаләтләре

1. Контроль-хисап палатасы рәисе:

- 7) Иҗтимагый палата аппараты эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итә;
- 2) Контроль-хисап палатасы регламентын раслый;
- 3) Контроль-хисап палатасының эш планнарын һәм аларга үзгәрешләр раслый;
- 4) контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә турында еллык хисап раслый;
- 5) тышкы муниципаль финанс тикшерүе стандартларын раслый;
- 6) контроль-хисап палатасының тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралары нәтижәләрен раслый; Контроль-хисап палатасы күрсәтмәләренә һәм күрсәтмәләренә имза сала;
- 7) контроль һәм эксперт-аналитик чаралар җитәкчесе булырга мөмкин;
- 8) Актаныш муниципаль район Советына һәм Актаныш муниципаль районы башлыгына Контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә, үткәрелгән тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар нәтижәләре турында еллык хисап тапшыра;
- 9) Россия Федерациясе дәүләт органнары, Россия Федерациясе субъекты дәүләт органнары һәм җирле үзидарә органнары белән мөнәсәбәтләрдә Контроль-хисап палатасын тәкъдим итә;
- 10) структур бүлекчеләр турында нигезләмәләр һәм контроль-хисап палатасы хезмәткәрләренә вазыйфаи регламентларын раслый;
- 11) контроль-хисап палатасы аппараты хезмәткәрләрен яллау һәм эштән азат итү вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;
- 12) Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча хокукый актлар (боерыклар, күрсәтмәләр) чыгара.

15 статья. Контроль-хисап палатасы вазыйфаи затларының хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы

1. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары үзләренә йөкләнгән вазыйфаларны башкарганда хокуклы:

1) тикшерелә торган органнар һәм оешмалар биләгән территориягә һәм биналарга тоткарлыксыз керергә, аларның документларына һәм материалларына керү мөмкинлегенә булырга, шулай ук алар биләгән территорияләренә һәм бүлмәләренә карарга;

2) ялган документлар, ялган документлар, урлаулар, явыз ният белән файдаланулар ачыкланган очракта һәм әлегә хокукка каршы гамәлләренә булдырмый калу кирәк булганда, тикшерелүче органнар һәм оешмаларның складларын һәм архивларын бастырып чыгарырга, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләренә исәпкә алып, документларны һәм материалларны алырга. Кассаларны, касса һәм хезмәт урыннарын, складларны һәм архивларны бастырып чыгару, документларны һәм

территориаль органнарының һәм аларның структур бүлекчеләренә, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарының һәм дәүләт органнарының, жирле үзидарә органнарының һәм муниципаль органнарның, оешмаларның вазыйфаи затларына запросларны жиберергә.;

4) в пределах своей компетенции требовать от руководителей и других должностных лиц проверяемых органов и организаций представления письменных объяснений по актам нарушений, выявленных при проведении контрольных мероприятий, а также необходимых копий документов, заверенных в установленном порядке;

5) тикшерү чараларын үткәргәндә соратып алынган документларны һәм материалларны вазыйфаи затларның тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның вазыйфаи затлары тарафыннан тапшырмау яисә вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзәргә.;

6) үз компетенциясе чикләрендә тикшерелүче органнарның һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы барлык кирәкле документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган бүтән серне үз эченә алган документлар белән танышырга.;

7) тикшерелә торган органнарның һәм оешмаларның финанс-хужалык эшчәнлегенә кагылышлы һәм тикшерелә торган органнар һәм оешмаларның мәгълүмат базаларында Электрон формада саклана торган мәгълүмат белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган бүтән серне үз эченә алган мәгълүмат белән танышырга;

8) мәгълүматларның электрон базаларына техник документлар белән танышу;

9) әгәр мондый хокук Россия Федерациясе законнарында каралган булса, административ хокук бозулар турында беркетмәләр төзәргә.

2. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары, касса һәм хезмәт урыннары, складлар һәм архивлар, әлеге статьяның 1 өлешендәге 2 пункттында каралган документлар һәм материаллар алынган очракта, Россия Федерациясе субъекты законында билгеләнгән тәртиптә Контроль-хисап палатасы Рәисенә бу хакта кичекмәстән (24 сәгать эчендә) хәбәр итәргә тиеш.

3. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары тикшерелүче органнар һәм оешмаларның оператив-хужалык эшчәнлегенә тыкшынырга, шулай ук тикшерү чараларын үткәргәндә алынган мәгълүматны таратырга, контроль чаралар төмамланганчы үз нәтижеләрен хәбәрдарлыкка бирергә һәм тиешле актлар һәм хисаплар төзәргә хокуклы түгел.

4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары тикшерелүче органнарда һәм оешмаларда тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар үткәргәндә билгеле булган Дәүләт, хезмәт, коммерция һәм закон белән саклана торган бүтән серне сакларга, контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткәргә, аларның нәтижеләрен тиешле актларда, хисапларда һәм бәяләмәләрдә объектив һәм дәрәс чагылдырырга тиеш.;

4.1. Казан шәһәре Мэры "Коррупциягә каршы көрәш турында" 2008 елның 25 декабреннән 273-ФЗ номерлы Федераль закон, "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнары аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында" 20120 елның 3 декабреннән 230-ФЗ номерлы Федераль закон, "Аерым категорияләрдәге затларның счетлар (кертемнәр) ачуны һәм аларга ия булуны, Россия Федерациясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акча чаралары яки кыйммәтләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яки) алардан файдалануны тыю турында" 2013 елның 7 маеннан 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләренә, тыюларны, бурычларны үтәргә тиеш.

5. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары нигезендә алар тарафыннан үткәрелә торган тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар

нәтижеләренең дәрәслеге һәм объективлығы, шулай ук дәүләт һәм закон тарафыннан саклана торган башка серләргә иғлан иткән өчен җаваплы.

6. Контроль-хисап палатасы рәисе муниципаль район Советы, аның комитетлары, комиссияләре һәм эш тәркемнәре утырышларында, муниципаль район хакимияте, муниципаль берәмлекнең башкарма органнары, муниципаль берәмлек башлығы каршындагы координация һәм киңәшмә органнары утырышларында катнашырга хоуклы.

16 статья. Контроль-хисап палатасына мәғлүмат тапшыру

1. Тикшерелүче органнар һәм оешмалар Россия Федерациясе субъекты законнда билгеләнгән срокларда Контроль-хисап палатасы запрослары буенча контроль һәм эксперт-аналитик чаралар үткөрү өчен кирәкле мәғлүмат, документлар һәм материаллар бирергә тиеш.

2. Порядок направления контрольно-счетными органами запросов, указанных в части 1 настоящей статьи, определяется муниципальными нормативными правовыми актами и регламентами контрольно-счетных органов.

3. Контроль-хисап палатасы тарафыннан тикшерелә торган органнар һәм оешмалар Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затларына идарә һәм башка хисапчылык һәм документлар, Актаныш муниципаль районы бюджетын формалаштыру һәм үтәү, муниципаль район милкәнән файдалану, тикшерелә торган оешмалар тарафыннан кулланыла торган мәғлүмат системалары һәм аларга техник документлар, шулай ук Контроль-хисап палатасы тарафыннан аның вәкаләтләрен үтәү өчен кирәкле башка документлар белән танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш.

4. Актаныш муниципаль районы хакимиятенеп муниципаль учреждениеләр һәм унитар предприятиеләрне тозу, үзгәртеп кору яки бетеру, худалык демгыятьләренеп устав капиталларында муниципаль районнып олеше һәм акцияләре санын үзгәртү, бюджет средстволары һәм башка милек объектлары белән идаре иту турында договорлар тозу турындагы хокукый актлары кабул ителген коннен 10 эш конне девамында Контроль-хисап палатасына юнелтеле.

5. Актаныш муниципаль районының финанс органы муниципаль районның Контроль-хисап палатасына бюджет язмасы, касса планы һәм аларга үзгәрешләр жиберә.

6. Муниципаль районның бюджет ачкаларының Баш администраторлары Контроль-хисап палатасына жыелма бюджет хисапчылыгын жиберәләр.

7. Актаныш муниципаль районы хакимияте органнары ел саен контроль-хисап палатасына муниципаль унитар предприятиеләр, учреждениеләр, шулай ук муниципаль район өлеше кимендә илле процент булган акционерлык жәмгыятьләре эшчәнлеген аудитор тикшерүләре нәтижеләре буенча аудитор оешмалары отчетларын һәм бәяләмәләрен жиберәләр.

8. Контроль-хисап палатасына аның соравы буенча Контроль-хисап палатасына тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар үткөрү өчен кирәкле мәғлүмат, документлар һәм материаллар тапшырмау яисә вакытында тапшырмау, шулай ук мәғлүмат, документлар һәм материаллар тулы күләмдә яки дәрәс булмаган мәғлүмат, документлар һәм материаллар бирү яисә Россия Федерациясе законнары һәм (яисә) Россия Федерациясе субъекты законнары белән билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

17 статья. Контроль- хисап палатасы Күрсәтмәләре.

1. Контроль-хисап палатасы контроль чаралар үткөрү нәтижеләре буенча, Актаныш районы җирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарына, оешмаларга һәм аларның вазыйфаи затларына ачыкланган җитешсезлекләргә һәм җитешсезлекләргә тикшерү һәм бетерү, муниципаль районга, матди зыян китерүне булдырмау яки

3. Жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарға, шулай ук оешмаларға күрсәтмә алынганнан соң бер ай дәвамында Контроль-хисап палатасына язма рәвештә кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында хәбәр итәргә тиеш.

4. Контроль-хисап палатасының вазыйфаи затлары тарафыннан контроль-хисап чараларын үткәргүгә комачаулау, аларны кисәтү һәм кисәтү буенча тиз арада чаралар күрүне таләп итә торган закон бозулар ачыкланган очракта, шулай ук күрсәтмәләрне карау срокларын үтәмәгән очракта Контроль-хисап палатасы жирле үзидарә органнарына һәм муниципаль органнарға тикшерелә торган оешмаларға һәм аларның вазыйфаи затларына күрсәтмә жиберә.

5. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсендә конкрет хокук бозуларға һәм күрсәтмә чыгаруның конкрет нигезләренә күрсәтмә булырга тиеш.

6. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе Контроль-хисап палатасы рәисе тарафыннан имзалана.

7. Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсе анда билгеләнгән срокларда үтәлергә тиеш.

8. Тикшерү-хисап палатасы күрсәтмәсен билгеләнгән срокта үтәмәү яисә тиешенчә үтәмәү Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъекты законнарында билгеләнгән җаваплылыкка китерә.

9. Контроль чаралар үткәргәндә, Актаныш муниципаль районы бюджеты акчаларын законсыз куллану фактлары ачыкланган очракта, Контроль-хисап палатасы контроль чаралар материалларын кичекмәстән хокук саклау органнарына тапшыра.

18 статья. Тикшерелүче органнар һәм оешмаларның хокуклары гарантияләре

1. Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә төзелгән актлар тикшерелүче органнар һәм оешмалар җитәкчеләре игътибарына җиткерелә. Тикшерелүче органнар һәм оешмалар җитәкчеләренәң Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән вакыт эчендә тапшырылган аңлатмалары һәм искәртмәләре актларга теркәлә һәм киләчәктә дә аларның аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Тикшерелүче органнар һәм оешмалар һәм аларның вазыйфаи затлары судка Контроль-хисап палатасы күрсәтмәсенәң тулысынча яки өлешчә гамәлдә булмавын тану турында гариза белән мөрәҗәгать итәргә, шулай ук Актаныш муниципаль районы Советына Контроль-хисап палатасының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы. Гариза бирү күрсәтмәнең гамәлдә булуын туктатмый.

19 статья. Контроль-хисап палатасы белән үзара хезмәттәшлек дөүләт һәм муниципаль органнары

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Актаныш муниципаль районының башка жирле үзидарә органнары, Россия Федерациясе Үзәк Банкының территориаль идарәләре, Федераль казначылыкның территориаль органнары, салым органнары, прокуратура органнары, Россия Федерациясенәң башка хокук саклау, күзәтчелек һәм контроль органнары, Россия Федерациясе субъектының, муниципаль берәмлекнең тикшерү һәм тикшерү органнары белән хезмәттәшлек итү турында килешүләр төзәргә, алар белән хезмәттәшлек турында килешүләр төзәргә, контроль һәм эксперт-аналитик эшчәнлек нәтиҗәләре, норматив һәм методик материаллар алмашырга хокуклы.

2. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеген башкарганда башка муниципаль берәмлекләренәң контроль-хисап органнары, Россия Федерациясе Хисап палатасы, Россия Федерациясе субъектының Контроль-хисап палатасы белән хезмәттәшлек итәргә, алар белән хезмәттәшлек һәм үзара хезмәттәшлек турында килешүләр төзәргә,

Россия Федерациясе субъекты тикшерү-хисап органнары берләшмәләренә (ассоциациясенә) керергә хокуклы.

3. Контроль-хисап палатасы һәм башка жирле үзидарә органнары үз эшчәнлеген координацияләү максатларында вакытлы, шулай ук даими эшләүче уртақ Координация, консультация, киңәшмә һәм башка эш органнары оештыра алалар.

4. Контроль-хисап палатасы Россия Федерациясе субъектының Контроль-хисап палатасы белән уртақ тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар планлаштырырга һәм үткәргә, Россия Федерациясе субъектының Контроль-хисап палатасы тарафыннан контроль-хисап палатасы эшчәнлегенә анализ ясау һәм аның эш нәтижәләгән арттыру буенча тәкъдимнәр алу мәсьәләләре буенча Россия Федерациясе субъектының Контроль-хисап палатасына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

5. Контроль-хисап палатасы башка муниципаль берәмлекләренә контроль-хисап органнарының язма мөрәжәгәте буенча алар тарафыннан үткәрелә торган контроль һәм эксперт-аналитик чараларда катнашырга мөмкин.

6. Контроль-хисап палатасы ул үткәрә торган тикшерү һәм эксперт-аналитик чараларны килешү нигезендә аудитор оешмаларын, аерым белгечләренә җәлеп итәргә хокуклы.

20 статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүматка үтемлекне тәмин итү

1. Контроль-хисап палатасы үз эшчәнлеге турындагы мәгълүматка үтемлекне тәмин итү максатларында «Актаныш муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә Интернет-телекоммуникация челтәрендәгә рәсми сайтында (алга таба - Интернет челтәре) урнаштыра һәм Татарстан Республикасы Хисап палатасының рәсми басмаларында үткәрелгән тикшерү һәм эксперт-аналитик чаралар, аларны үткәргәндә ачыкланган хокук бозулар, кертелгән тәкъдимнәр һәм күрсәтмәләр, шулай ук алар буенча кабул ителгән карарлар һәм чаралар турында мәгълүмат бастыра.

2. Контроль-хисап палатасы ел саен үз эшчәнлеге турында Актаныш муниципаль район советына отчет бирә. Әлеге хисап массакүләм мәгълүмат чараларында басылып чыга һәм Актаныш муниципаль районы Советы тарафыннан карап тикшерелгәннен соңгына Интернет челтәрендә урнаштырыла.

3. Массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару һәм Интернет челтәрендә контроль-хисап палатасы эшчәнлеге турында мәгълүмат урнаштыру тәртибе контроль-хисап палатасы регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

21 статья. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс белән тәмин итү

1. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген финанс ягыннан тәмин итү аңа йөкләнгән вәкаләтләренә гамәлгә ашыруны тәмин итү мөмкинлеге бирә торган күләмдә күздә тотыла.

2. Контроль-хисап палатасы эшчәнлеген тәмин итү чыгымнары Актаныш муниципаль районы бюджетында, Россия Федерациясе бюджет чыгымнары классификациясенә туры китереп, аерым юл белән карала.

3. Контроль-хисап палатасы тарафыннан бюджет чараларын һәм муниципаль милекне куллануны контрольдә тоту Актаныш муниципаль район Советының хокукый актлары нигезендә башкарыла.

22 статья. Контроль-хисап палатасы хезмәткәрләрен матди һәм социаль тәмин итү

2. Контроль-хисап палатасы инспекторларына вазифаи окладның 20 проценты күләмендә өстәмә өстәмә акча билгеләнә.

3. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүче Контроль-хисап палатасы рәисенә һәм контроль-хисап палатасы инспекторларына дәүләт яклавы гарантияләнә, шул исәптән муниципаль берәмлек бюджеты хисабына тормыш һәм сәламәтлекне мәжбүри дәүләт иминләштерүе дә.

23 статья. Мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау һәм җайга салу

1. Мәнфәгатьләр каршылыгы астында оешма (учреждение) хезмәткәренә шәхси кызыксынуы аның хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясарга мөмкин һәм шул чакта оешма (учреждение) хезмәткәренә шәхси кызыксынуы һәм үзе эшләгән оешма (учреждениенә) милкәнә һәм (яки) эшлекле репутациясенә зыян китерергә сәләтле оешманың (учреждениенә) хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылыктар килеп чыгарга мөмкин.

2. Оешма (учреждение) хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәүгә тәэсир итүче яки йогынты ясарга мөмкин булган хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигәндә, оешма (учреждение) хезмәткәренә акча, кыйммәтләр, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар яки үз-үзе өчен яки өченче затлар өчен милек характерындагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр алу мөмкинлеге аңлана.

3. Оешма (палата) җитәкчесе (Рәисе) эш бирүчегә (гамәлгә куючыга) вазыйфа йөкләмәләрен башкарганда мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш.

4. Оешма (учреждение) хезмәткәре оешма (учреждение) җитәкчесенә (директорына) вазыйфа йөкләмәләрен башкарганда мәнфәгатьләр каршылыгына китерә яки китерә ала торган шәхси кызыксынучанлык барлыкка килү турында хәбәр итәргә тиеш. Оешма (палата) җитәкчесенә (рәисенә) хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган мәгълүматлар исемлегенә, бу белешмәләргә тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләргә теркәү тәртибе оешма (палата) җитәкчесе (рәисе) тарафыннан билгеләнә.